

Zahvaljujemo se gospođi Emily Vargas-Barón, direktorici Instituta za rekonstrukciju i međunarodnu bezbjednost kroz obrazovanje (RISE Institut), koja nam je pomogla pri izradi programa integriranih centara ranog dječijeg rasta i razvoja u Bosni i Hercegovini.

Posebno smo zahvalni gospođi Elviri Sánchez-Igual menadžerici za komunikaciju iz Svjetskog udruženja edukatora za rano djetinjstvo (AMEI-WAECE), koja je odobrila prevod ovog materijala iz projekta "Učimo živjeti zajedno u miru, od ranog djetinjstva" i njegovo korištenje u integriranim centrima ranog dječijeg rasta i razvoja za roditelje i djecu u BiH.

Prevod i štampu materijala omogućio UNICEF

MATERIJAL ZA NASTAVNIKE: AKTIVNOSTI SA DJECOM

Vaspitno-obrazovni rad usmjeren ka poštovanju prema zajedničkoj imovini uključuje poštovanje prema stvarima koje su zajedničke u vrtiću i prema društvenoj imovini kao što su parkovi, biblioteke, pozorišta, spomenici, muzeji, bioskopi itd.

Dijete u vrtiću treba od malih nogu podučavati da ne kida biljke u dvorištu, da ne uništava namještaj, da ne šara po zidovima, da čuva knjige iz biblioteke, da brine o igraonicama, vodoskocima, ukrasima, skulpturama, slikama itd.

U lokalnim zajednicama i u gradovima postoji imovina koju svi stanovnici koriste s uživanjem i neophodno je naučiti mališane da ne prljaju tu imovinu bacanjem papirića i smeća po ulicama, parkovima, vodoskocima, pozorištima, bioskopima te da ne maltretiraju životinje i biljke u parkovima i zoološkim vrtovima, da ne lome stolice u bioskopima, bibliotekama, projekcionim salama, pozorištima itd.

Neophodno je naučiti ih da vode brigu o umjetničkom i kulturnom nasljeđu grada u kom žive (zgrade, arhive i biblioteke, slike i ukrasi).

Vaspitač(ica), roditelji i odrasli uopšte će u tom pogledu djeci predstavljati najbolje uzore.

Aktivnost br. 1 "Kulturna dobra"

Kratak pregled aktivnosti:

Djeca će gledati video kasete, slike i fotografije na kojima su prikazana kulturna dobra zemlje i lokalne zajednice u kojoj žive (muzeji, pozorišta, parkovi itd.). Poslije toga, vaspitač(ica) će s njima razgovarati o tome kako treba da vode brigu prema tim dobrima i da ih poštuju jer ta ona predstavljaju izraze zajedničkog nasljeđa. Na kraju aktivnosti, djeca će graditi građevine od kockica, modelovati i crtati neka od kulturnih dobara u gradu.

Ciljevi:

- Razviti kod djece znanje o kulturnom nasljeđu grada u kom žive.
- Podstaci kod djece osjećanje poštovanja i brige prema zajedničkim dobrima zemlje, grada i lokalne zajednice.

Procedure:

- Video projekcija
- Razgovor
- Pitanja i odgovori
- Umjetničke aktivnosti

Potrebni materijal:

Video kasete, CD, slike, kartice na kojima je prikazano kulturno nasljeđe grada, drvene bojice, vodene bojice, papir, glina ili plastelin, kockice.

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Ovaj dio aktivnosti se sastoji od razgledanja slika na kojima su prikazana kulturna dobra i kulturno nasljeđe zemlje, grada ili lokalne zajednice u kojoj se nalazi vrtić kako bi vaspitačica kasnije mogla sa djecom da razgovara o onome što su vidjeli, da ih poduči da treba da vode brigu o tim kulturnim dobrima i da im objasni zašto treba da ih poštuju.

Ova kulturna dobra će biti prikazana na slikama, fotografijama, u digitalnom obliku ili na video-kasetama.

Drugi dio

Vaspitač(ica) će objasniti djeci da su bogomolje, parkovi, vodoskoci, muzeji i spomenici kulturna dobra koja ljudi zajednički koriste i o njima treba voditi brigu i poštovati ih. Sva ova dobra čine kulturno nasljeđe našeg velikog grada. Iz svih dijelova svijeta svake godine u naš grad dolaze milioni ljudi da vide ovo kulturno nasljeđe i zato treba da brinemo o njemu.

Treći dio

Djeca će u grupi ocijeniti zašto treba da vode brigu o stvarima koje pripadaju svima, kako bi shvatili šta je zajednička imovina, a vaspitač(ica) ih može podstaći na razmišljanje pomoću sljedećih pitanja:

Kako, po vašem mišljenju, treba da brinemo o našem kulturnom nasljeđu i da ga poštujemo?

Zašto ih nazivamo kulturnim dobrima?

To su kulturna dobra zato što služe na dobrobit svima koji ih posjećuju, bilo da su iz naše zemlje ili iz drugih zemalja, kako bi im se divili, razmišljali o njima i naučili nove stvari.

Četvrti dio

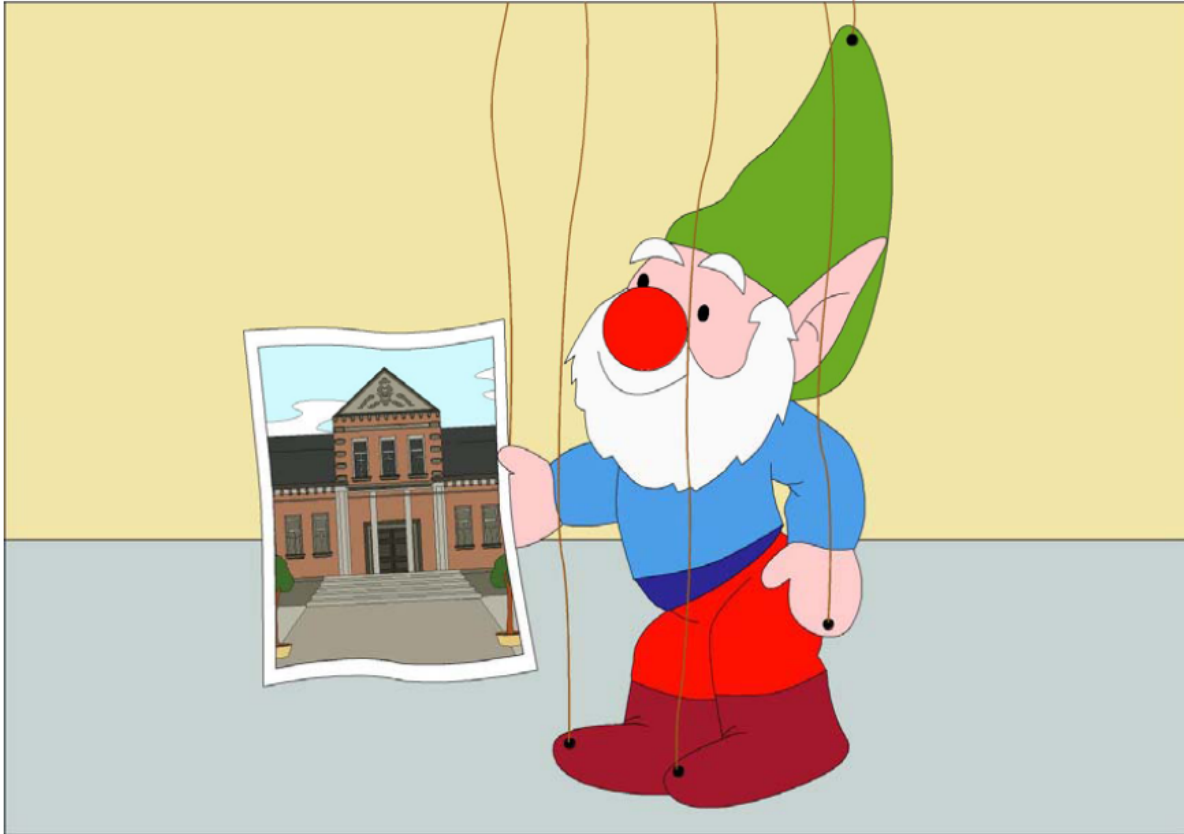
U ovom dijelu aktivnosti djeca crtaju, modeluju i uz pomoć kockica grade kulturna dobra koja su vidjeli u aktivnosti.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Prepoznali su svoje kulturno nasljeđe i shvatili su zašto je neophodno brinuti o njemu i poštovati ga.			
Bila im je potrebna pomoć da prepoznaju svoje kulturno nasljeđe i shvate zašto je neophodno brinuti o njemu i poštovati ga.			
Napravili su lijepe građevine, modele i crteže kulturnih dobara.			
Bila im je potrebna pomoć da naprave lijepe građevine, modele i crteže kulturnih dobara.			
Pokazali su osjećanja brižnosti i poštovanja prema zajedničkoj imovini svoga grada, zemlje ili lokalne zajednice.			
Usvojili su pojam zajedničke imovine.			

Aktivnost br. 2

Svjetsko udruženje vaspitača u ranom djetinjstvu (AMEI-WACE)

"Poštovanje prema zajedničkoj imovini"

Kratak pregled aktivnosti:

Djeca razgovaraju sa lutkom "Solomonom" koji će im pomoću slika pokazati šta je zajednička imovina i zašto treba da vodimo računa o njoj i da je poštujemo. Na kraju aktivnosti djeca će igrati igru pokreta.

Ciljevi:

- Pomoći djeci da saznaju šta podrazumijevamo pod zajedničkom imovinom.
- Da djeca vježbaju skakanje.

Procedure:

- Razgovor
- Opisivanje
- Praktična igra

Potrebni materijal:

Slike, kreda pomoću koje će na zemlji nacrtati kvadrate za igru pokreta.

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Lutka Solomon se pojavljuje i kaže djeci sljedeće:

"Dobro jutro, prijatelji moji. Kako ste? Da li me se sjećate? Ja sam Solomon, najmudriji od svih mudraca zato što ja znam sve. Danas ću vas naučiti nešto veoma, veoma lijepo.

Da li znate šta je zajednička imovina?

Ako ne znate, ja ću vas naučiti zato što ja to znam jako, jako dobro."

Lutka objašnjava i pokazuje slike i uči djecu šta je zajednička imovina. U zajedničkoj imovini uživamo svi, od nje učimo i divimo se njezinoj ljepoti kao što se divimo umjetničkim djelima, npr. slikama, skulpturama itd.

Postoje i druga zajednička dobra kao što su parkovi, vodoskoci, bioskopi, pozorišta – to su mjesta koja posjećujemo, u kojima se igramo, gledamo filmove, pozorišne predstave i u kojima učimo.

Tu su i ulice, zatim zgrade kao što su banke, poslovni objekti, prodavnice ili skladišta, u kojima šetamo, kupujemo i u kojima rade naši roditelji.

U zajednička dobra ubrajaju se i muzeji, spomenici, bogomolje, u kojima možemo vidjeti vrijedna umjetnička djela, učiti o istoriji svoje zemlje ili se moliti.

Zajednička dobra su i škole koje pripadaju svojoj djeci koja ih pohađaju.

Postoje i druge stvari koje ne spadaju u zajednička dobra zato što ih ne koriste svi, nego su za ličnu upotrebu. To je odjeća koju nosimo, obuća, naše školske sveske, igračke itd.

Drugi dio

Djeca igraju igru pokreta u kojoj vježbaju skakanje. To je tradicionalna igra koja se zove "Školice".

Na podu se nacrtaju grupa kvadrata, jedno dijete baca čep od flaše i mora da skoči u ono polje gdje je pao čep, zaustavlja se u tom polju, uzima čep s poda i sliku koja se nalazi u tom polju (na slici se nalazi prikaz nekog mjesta ili objekta) i dijete treba da kaže da li je na slici zajednička imovina ili ne. Ako je u pitanju zajednička imovina, dijete treba da je imenuje i da kaže na koji način treba da brinemo o njoj i da je poštujemo.

Na kartama će se nalaziti zajednička dobra koja su djeci već poznata kako bi ih mogli opisati, npr. muzej, park, pozorište, bogomolja, trg. Na drugim kartama će biti prikazani

lični predmeti, npr. cipele, odjeća, prsten, lepeza, novčanik.

Pravila igre:

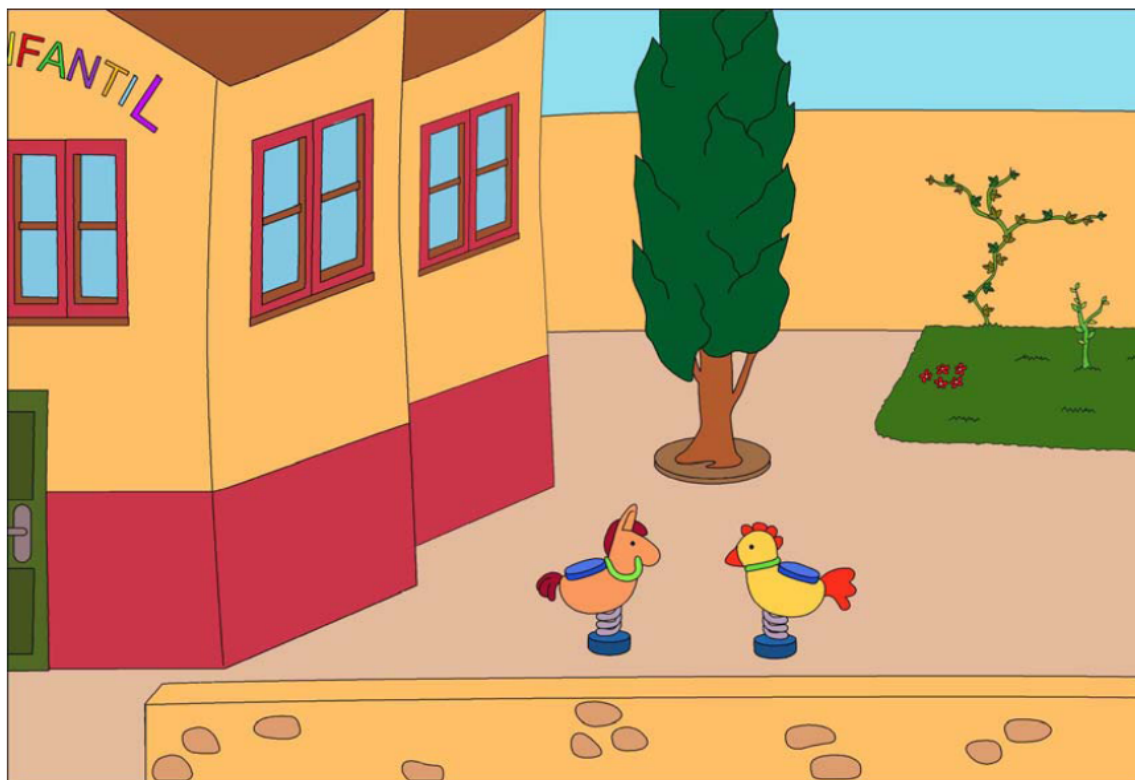
- Dijete treba da skoči iz jednog polja u drugo, a da ne dotakne liniju.
- Dijete treba da pokupi čep i sliku s poda.
- Dijete treba da kaže da li je na slici prikazana zajednička imovina, da je opiše i da kaže na koji način treba da brinemo o njoj i da je poštujemo.

U svakom polju na zemlji će se nalaziti samo jedna slika, a na podu će biti nacrtano onoliko polja koliko vaspitač(ica) nalazi za shodno, ali ne bi trebalo da ih bude više od devet, a nakon svakog drugog polja treba da budu nacrtana dva polja jedno pored drugog kako bi djeca mogla da spuste obje noge i da se odmori, npr. prvo polje pa drugo polje, a zatim treće i četvrto paralelno (jedno pored drugog kako bi dijete moglo da stane objema nogama da se odmori). Peto polje pa šesto polje, a zatim sedmo i osmo paralelno, i deveto polje je posljednje. Na devetom polju se dijete okreće i vraća se na početak istim putem.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Prepoznali su zajedničku imovinu.			
Bila im je potrebna pomoć da prepoznaju zajedničku imovinu.			
Prepoznali su mjesto, opisali ga i ispravno naveli na koji način treba da brinemo o njemu i poštujemo ga.			
Bila im je potrebna pomoć da prepoznaju mjesto, opišu ga i ispravno navedu na koji način treba da brinemo o njemu i poštujemo ga.			
Uspješno razlikuju zajedničku i ličnu imovinu.			

Aktivnost br. 3 "Kako da brinem o svom vrtiću"

Svjetsko udruženje vaspitača u ranom djetinjstvu (AMEI-WACE)

Kratak pregled aktivnosti:

Vaspitač(ica) kroz razgovor uči djecu kako da brinu o zajedničkoj imovini u vrtiću zato što sva djeca koriste tu imovinu.

Ciljevi:

- Naučiti djecu da brinu o zajedničkoj imovini u vrtiću i da je poštuju.

Procedure:

- Razgovor
- Objašnjavanje

Potrebni materijal:

Lutka "školski patuljak".

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Vaspitač(ica) će djeci objasniti koje stvari u vrtiću spadaju u zajedničku imovinu: stolice i stolovi, police, igračke, igraonice, table, dvorište, učionice i slično.

"Ove stvari spadaju u zajedničku imovinu zato što ih svi mi koristimo i treba da ih poštujemo i da brinemo o njima kako se ne bi pokvarile ili uprljale jer će onda vrtić biti veoma ružan. Želite li da vaš vrtić bude lijep?"

Drugi dio

Vaspitač(ica) će zamoliti djecu da navedu mjere kojima se vrtić može održati lijepim: Šta treba da uradimo? Na primjer:

- da ne pišemo po zidovima, stolovima i stolicama i da ih ne prljamo itd.
- da pravilno sjedimo na stolicama kako ih ne bismo polomili.
- da ne kidamo lišće ili stabljike biljaka u dvorištu vrtića.
- da pazimo na travu u dvorištu i da ne gazimo po njoj.
- da brinemo o igračkama.
- da ne bacamo papiriće ili druge otpatke na zemlju ili na travu.
- da ne bacamo papire ili druge otpatke u WC šolju kako se ne bi začepila.

Od ovih predloženih mjera, vaspitač(ica) će odabrati i djeci objasniti one za koje smatra da odgovaraju karakteristikama djece i vrtića.

Nakon toga, pitaće djecu o ovim mjerama i podstaći će ih da ih se pridržavaju i da ih sprovode. Reći će im da uvijek imaju na umu da se u vrtiću nalazi "školski patuljak" (pokazuje im lutku) koji vidi sve što djeca rade i kasnije nam priča o tome.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Prepoznali su šta spada u zajedničku imovinu u vrtiću.			
Bila im je potrebna pomoć da prepoznaju šta spada u zajedničku imovinu u vrtiću.			
Naučili su kako da brinu o zajedničkoj imovini u vrtiću i da je poštuju.			
Bila im je potrebna pomoć da nauče mjere koje im je objasnila vaspitačica o tome kako da brinu o zajedničkoj imovini u vrtiću i da je poštuju.			
Sugerisali su kako treba da se ponašaju kako bi poštovali zajedničku imovinu u vrtiću			

Aktivnost br. 4 "Moj veseli i lijepi vrtić"

Kratak pregled aktivnosti:

Djeca će raditi u grupi, a cilj je čišćenje i uljepšavanje zajedničkih prostora u vrtiću.

Ciljevi:

- Da djeca sa zadovoljstvom obavljaju društveno koristan rad za svoj vrtić.

Procedure:

- Pripovijedanje
- Objašnjavanje
- Praktične radnje
- Ponavljanje
- Posmatranje

Potrebni materijal:

Alatke i pribor potrebni za kolektivni rad kojeg je vaspitačica izabrala da uradi sa djecom.

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Vaspitač(ica) će djeci objasniti cilj zajedničkog rada, njegov značaj i kako će ga uraditi. Nakon toga raspoređuje zadatke, pazeći pri tom da dodijeljeni zadaci ne prevazilaze fizičke sposobnosti djece. To, na primjer, može da bude čišćenje dvorišta. Jedna grupa djece će skupljati suvo lišće, druga grupa papiriće, treća grupa će plijeviti korov itd.

Drugi dio

Vaspitač(ica) će djeci ispričati priču "Djed". Djeca će ponavljati priču nekoliko puta dok ne nauče da je ispričaju prije nego što počnu da rade.

"U mom vrtiću ima jedan djed koji brine o dvorištu
A u dvorištu uzgaja ruže, ljiljane i jasmine.

Ja skupljam opalo lišće
To me je naučio djed
I pun oduševljenja brižno mi govori:
"Moramo da čistimo dvorište!
I ti mi u tome pomažeš!"
Ja pozivam prijatelje da se igramo
A kad završimo iza nas je uvijek sve čisto."

Djeca rade u dvorištu. Za vrijeme rada mogu da pjevaju pjesmice o poslu koji obavljaju.

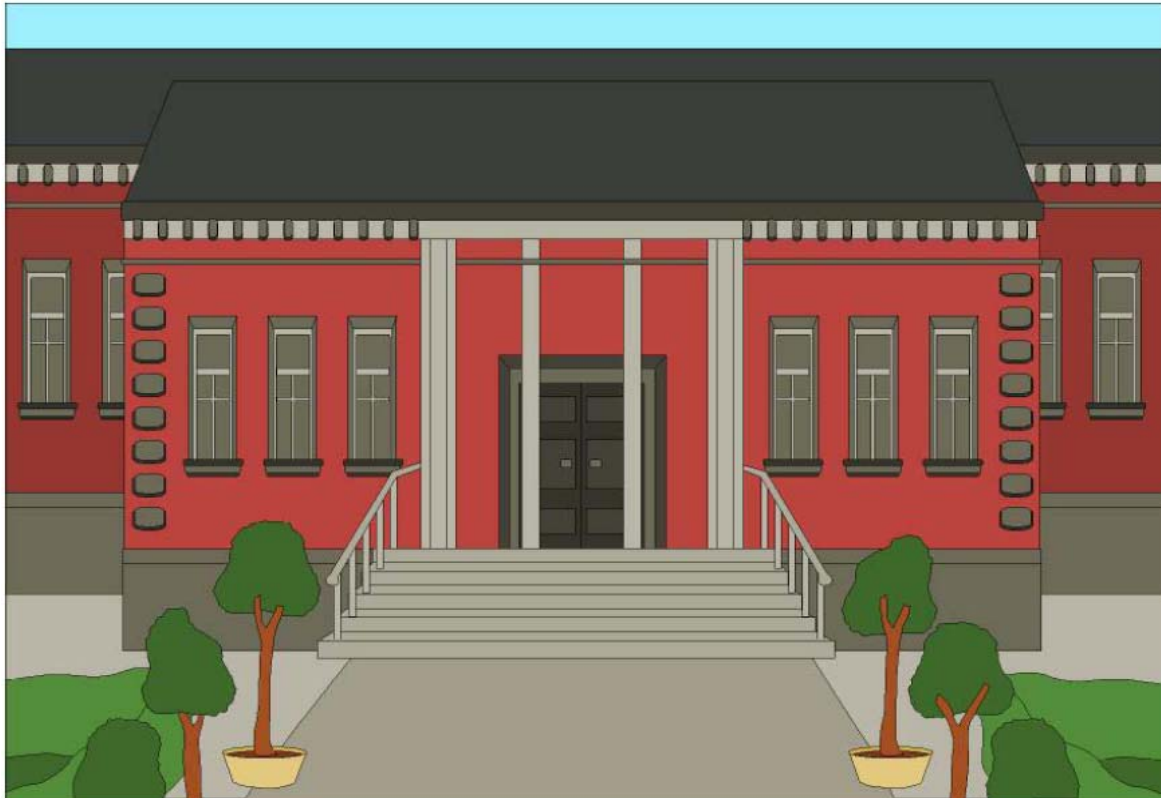
Treći dio

Ovaj dio se sastoji od posmatranja i nakon toga zajedničke analize urađenog posla. Pri tom naglasak treba staviti na važnost i korisnost ovog posla i reći da je to način da vodimo brigu o vrtiću i kako svi koji dođu u posjetu mogu da se dive lijepom vrtiću.

Upravo na ovaj način treba da brinemo o svo vrtiću i da ga poštujemo jer djeca u njemu provode veći dio dana i u njemu uče da budu dobri i kulturni.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Obavili su dodijeljene zadatke.			
Bila im je potrebna pomoć da obave zadatke.			
Bili su zadovoljni urađenim poslom.			
Shvatili su svrhu zajedničkog rada.			
Iznijeli su ideje o načinima na koji mogu da brinu o zajedničkoj imovini.			

Aktivnost br. 5
"Posjeta muzeju"

Kratak pregled aktivnosti:

Ova aktivnost se sastoji od šetnje do jednog mjesta u gradu s ciljem da djeca nauče da poštuju zajedničku imovinu i da brinu o njoj. To, na primjer, može biti posjeta muzeju. Vaspitač(ica) može umjesto muzeja da odabere bilo koje drugo mjesto koje odgovara ispunjenju datog cilja.

Ciljevi:

- Da djeca posjete zajedničko kulturno dobro i nauče kako treba da brinu o njemu i da ga poštuju.

Procedure:

- Posmatranje
- Razgovor

Potrebni materijal:

Fotoapararat ili video kamera.

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Svjetsko udruženje vaspitača u ranom djetinjstvu (AMEI-WACE)

Vaspitač(ica) će djeci objasniti koje će mjesto posjetiti i koji je cilj posjete – da posmatraju zajedničko kulturno dobro njihovog grada, u ovom slučaju muzej. Takođe će im objasniti kako treba da se ponašaju u muzeju.

Vaspitač(ica) će unaprijed uraditi sve neophodne pripreme kako bi vodič zajedno s djecom obilazio muzej i objašnjavao im šta mogu da vide u svakom odsjeku muzeja, a prije svega im objašnjava kako se muzej održava i čisti.

Ako nije moguće angažovati vodiča prilikom posjete muzeju, sve ovo će djeci objasniti vaspitač(ica).

Drugi dio

Djeca posjećuju muzej, a vodič ili vaspitač(ica) objašnjava:

"Muzeji postoje kako bi se u njima restaurisala i čuvala umjetnička djela. U muzejima su izloženi predmeti zaštićeni staklom, u njima odrasle osobe ne smiju pušiti ni ulaziti sa predmetima koji mogu da oštete umjetnička djela, ne smiju da bacaju otpatke na pod zato što otpaci mogu da privuku insekte koji uništavaju izložene predmete. Osim toga, ti predmeti se ne smiju dodirivati kako se ne bi oštetili ili uprljali itd.

Na taj način, vodič ili vaspitač(ica) će reći koje su sve mjere neophodne za brigu o muzeju.

Na kraju će objasniti da se ove mjere preduzimaju zato što se u muzeju čuvaju veoma vrijedna djela, poznate slike, lijepe skulpture itd. koje svakodnevno razgledaju milioni ljudi koji dolaze iz cijelog svijeta da im se dive.

Zahvaljujući brizi koja se pruža ovim djelima u muzeju, ljudi, njihovi rođaci i prijatelji mogu da ih razgledaju, da se dive njihovoj ljepoti i da uče univerzalne kulturne vrijednosti koje su sadržane u njima.

Treći dio

U razgovoru o posjeti vaspitač(ica) pita djecu:

Da li vam se svidjela posjeta muzeju?

Šta ste vidjeli u muzeju?

Šta smo naučili?

Zašto je neophodno brinuti o muzeju i poštovati ga?

Kako treba da se ponašamo u muzeju?

Šta bi se desilo kada ne bismo brinuli o muzeju?

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Shvatili su vrijednost muzeja.			
Bila im je potrebna pomoć da shvate vrijednost muzeja.			
Shvatili su neophodnost mjera za brigu o muzejima.			
Bila im je potrebna pomoć da shvate neophodnost mjera za brigu o muzejima.			
Bili su pažljivi kako ne bi oštetili zajedničku imovinu.			

Aktivnost br. 6
 "Ja sam šumar, a ja sam čuvar parka"

Kratak pregled aktivnosti:

Ovo je igra uloga na temu "Rad šumara i čuvara parka".

Ciljevi:

- Upoznati djecu s poslom ljudi koji brinu o zajedničkoj imovini (parkovima i šumama) i staraju se da se svi prema toj imovini odnose s poštovanjem.

Procedure:

- Igra

Potrebni materijal:

Alatke koje koriste šumari i čuvari parkova.

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Vaspitačica će razgovarati sa djecom i pokazivaće im slike kako bi ih upoznala sa radom šumara i čuvara parkova.

Vaspitač(ica) će im objasniti da je zadatak ovih ljudi da brinu o zajedničkoj imovini. Čuvari parkova brinu o parkovima kako bi ostali lijepi, njihov posao je da se postaraju da ljudi brinu i parkovima i poštuju ih.

Parkovi su zajednička imovina, svi ih koriste, djeca se igraju u njima, a njihovi roditelji i bake i djedovi takođe uživaju u hladovini, cvijeću, vodoskocima i zato treba da vodimo računa o parkovima.

Ovi radnici nam ne dozvoljavaju da gazimo travu, da kidamo cvijeće, da beremo voće i lomimo grane; oni se staraju da ljudi ne bacaju otpatke u vodoskoke, njihov posao je da brinu o parkovima kako bi ostali čisti i puni cvijeća.

I šumari takođe brinu o zajedničkoj imovini. Šume su veoma lijepa mjesta u kojima ima mnogo drveća i malih životinja o kojima moramo da vodimo brigu.

Šumari nam ne dozvoljavaju da lovimo ili povrijedimo životinje i paze da niko ne puši ili pali vatru kako šuma ne bi izgorjela.

Takođe vode računa o tome da se ne sijeku stabla i uništava životna sredina zato što drveće u šumama pročišćava vazduh i proizvodi kišu koja je neophodna za život biljaka, životinja i čovjeka.

Postoje dijelovi šuma u kojima posjetioci mogu da piknikuju i pale logorsku vatru, ali samo u tim dijelovima i uvijek moraju da prate šumarova uputstva.

Drugi dio

Vaspitač(ica) poziva djecu koja žele da igraju igru da uzmu alat koji koriste šumari odnosno čuvari parkova, zavisno od uloge koju glume.

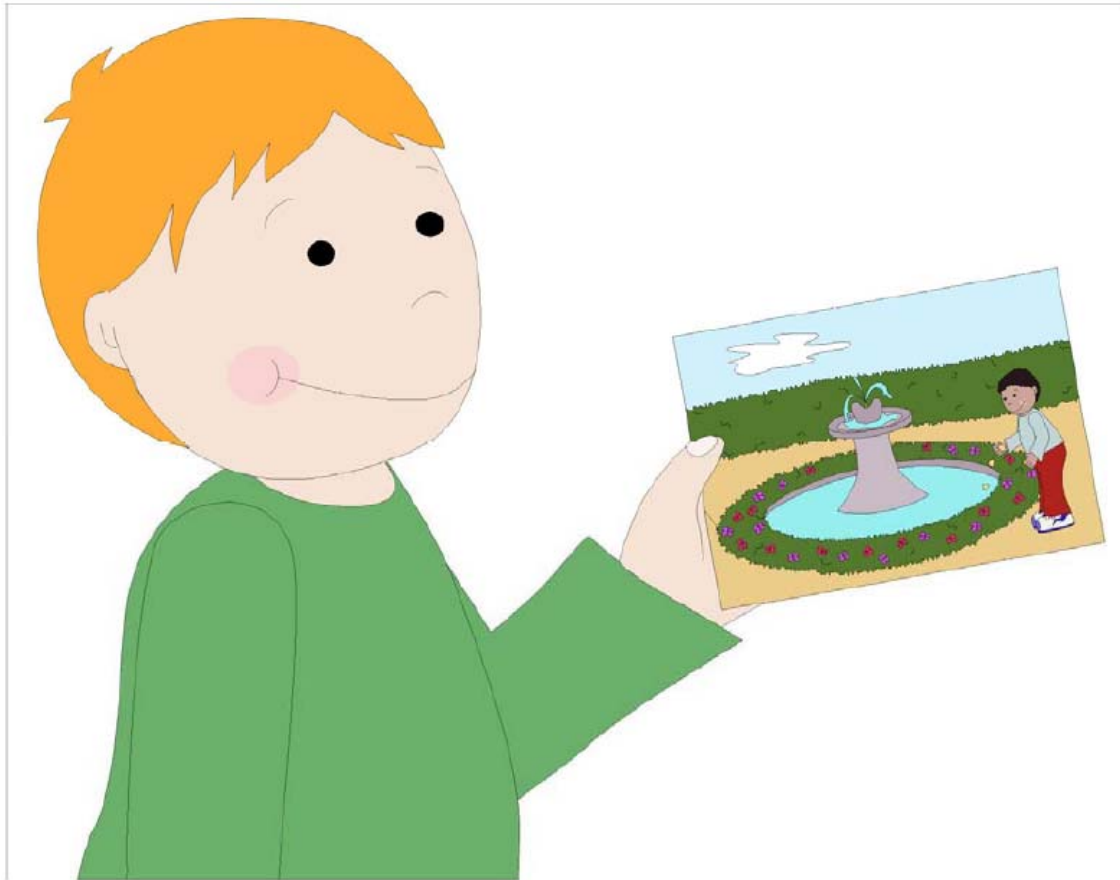
Ova igra se mora igrati u dvorištu vrtića ili negdje napolju.

Treći dio

U završnom razgovoru djeca i vaspitač(ica) će zajedno ocijeniti igru.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Upoznali su se s radom šumara i čuvara parkova koji brinu o šumama i parkovima.			
Shvatili su važnost njihovog rada.			
Bila im je potrebna pomoć da shvate važnost njihovog rada.			
Dobro su odigrali svoje uloge.			

Aktivnost br. 7
Iskustvo od ključnog značaja za ocjenu bloka
"Šta bih ja uradio?"

Kratak pregled aktivnosti:

Ova aktivnost predstavlja ključno iskustvo koje će poslužiti za ocjenu ovog bloka aktivnosti. Sastoji se od igre u kojoj dijete dobije niz karata na kojima su prikazane situacije, slike i(li) pitanja. Vaspitač(ica) objašnjava karte, a dijete mora da odgovori. Ako dobro odgovori, osvojiće onoliko poena koliko je naznačeno na karti. Poeni se sabiraju i na kraju pobjeđuje dijete koje ima najveći broj poena.

Ciljevi:

- Provjeriti znanje koje su djeca stekla u vezi sa zajedničkom imovinom.
- Provjeriti u kojoj mjeri su djeca razvila osjećanja brige i poštovanja prema zajedničkoj imovini.

Procedure:

- Igra
- Priče
- Pitanja i odgovori

Potrebni materijal:

Karte na kojima su prikazane razne situacije i slike.

Razvoj aktivnosti: Prvi dio

Vaspitač(ica) pokazuje špil karata, a djeca biraju po jednu kartu svaki put kad dođe red na njih; svako dijete odgovara ukupno tri puta tokom igre.

Pravila igre:

1. Djeca biraju jednu kartu svaki put kad dođe red na njih.
2. Ako ispravno odgovore u prvom krugu, dobijaju 5 poena ili plavu kartu.
3. U drugom krugu mogu da dobiju još 5 poena ili još jednu plavu kartu.
4. U trećem krugu mogu da dobiju 10 poena ili jednu crvenu kartu.
5. Ukupno je moguće osvojiti 20 poena (dvije plave karte i jedna crvena)
6. Pobjeđuju djeca koja sakupe više poena (tj. 15 do 20 poena: dvije plave karte i jedna crvena, što odgovara broju od 20 poena, ili jedna crvena i jedna plava kartica, što odgovara broju od 15 poena).

Nije nužno reći djeci o sabiranju poena; vaspitač(ica) može djeci objasniti kako mogu pobijediti u ovoj igri pomoću boja kartica.

Kada dijete odabere kartu, vaspitač(ica) će mu objasniti šta na njoj piše, ako se radi o situaciji, pitanju ili slici sa pitanjem, a dijete treba da da odgovor ili objašnjenje.

Vrijednost svake karte zavisi od složenosti sadržaja koji je prikazan na njoj. Karta koja nosi 5 poena je plave boje, a ona koja nosi 10 poena je crvene boje. Svako dijete dobija 2 plave karte i jednu crvenu.

Primjeri karata:

Prva karta. Vrijednost 5 poena (plave boje)

Sadržaj: Slika čovjeka koji ulazi u šumu s upaljenom cigaretom. Napisano pitanje glasi:

Da li ovaj čovjek postupa ispravno ili ne? Zašto?

Druga karta. Vrijednost 5 poena (plave boje) Sadržaj: Navedite tri poznata zajednička dobra.

Treća karta. Vrijednost 10 poena (crvene boje)

Sadržaj: Prikazana je slika gradskog trga (ili bilo koje drugo zajedničko kulturno dobro koje djeca poznaju). Napisano pitanje glasi:

Da li je ovo zajedničko kulturno dobro? Kako se zove?
Šta treba da radimo kako bismo brinuli o njemu i poštovali ga?

Četvrta karta. Vrijednost 5 poena (plave boje)

Sadržaj: Slika djeteta koje baca komad hljeba u vodoskok. Napisano pitanje glasi:

Da li ovo dijete postupa ispravno ili ne? Zašto?

Peta karta. Vrijednost 5 poena (plave boje)

Sadržaj: Pitanje: Šta je zajednička imovina?

Šesta karta. Vrijednost 10 poena (crvene boje)

Navedite tri primjera zajedničke imovine u vrtiću, objasnite zašto se to smatra zajedničkom imovinom vrtića i na koji način treba da brinemo o njoj i da je poštujemo.

Svako dijete će dobiti ukupno 3 karte. Ovdje su navedeni primjeri šest karata, vaspitač(ica) će sam(a) smisliti ostatak. Može koristiti pitanja i objašnjenja u vezi sa zajedničkom imovinom koja se spominjala u ovom bloku aktivnosti. Takođe može da koristi izjave djece o načinima na koje možemo da brinemo o zajedničkoj imovini.

Drugi dio

U ovom dijelu aktivnosti, vaspitač(ica) stimuliše pobjednike i daje im da ponesu karte kući, pokažu ih roditeljima i objasne im zašto se objekti prikazani na njima smatraju zajedničkom imovinom.

PROCJENA PO KRITERIJUMIMA			
Opservirano ponašanje	Da	Ne	Napomene
Prepoznali su zajedničku imovinu.			
Bila im je potrebna pomoć da prepoznaju zajedničku imovinu.			
Znali su objasniti mjere za brigu o zajedničkoj imovini.			
Bila im je potrebna pomoć da objasne mjere za brigu o zajedničkoj imovini.			
Pokazali su u svojim odgovorima brižnost i poštovanje prema zajedničkoj imovini.			
Dali su ispravno mišljenje o zajedničkoj imovini u analizi karata.			

